

MINSKUtrikesdepartementet
103 35 STOCKHOLM

Remiss av Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

UD2016/09273/IU

Sammanfattning

Vi välkomnar överlag skrivningarna i remissen. Kopplingen mellan de identifierade utmaningarna i avsnitt 2 skulle dock kunna göras tydligare. Därtill bör, i avsnitt 3, mänskliga rättigheter kunna stå på egna ben, oaktat en mångdimensionell syn på fattigdom. I avsnitt 4 välkomnar vi starkt skrivningarna om mänskliga rättigheter, men konstaterar att de tvingande skrivningarna om barnrättsperspektivet av flera anledningar är problematiska och ibland inte genomförbara. Även skrivningarna om global jämställdhet kan på marginalen behöva justeras för att vara applicerbara på situationen i mer utvecklade partnerländer. I avsnitt 6 konstaterar vi att projekt på miljösidan ofta är kostsamma och att Sveriges konsekvens och uthållighet som givare bör vara en faktor i beslut om förändrad omfattning och inriktning på samarbetet.

Avsnitt 2 "Utvecklingsdagordningen i en föränderlig omvärld"

Vi delar synen på de identifierade utmaningar remissen lyfter fram. I remissen blandas utmaningarna dock på ett sätt som kan förefalla slumpartat. Kopplingen dem emellan kan göras tydligare, vilket också skulle göra texten mer läsvänlig. *Ojämlig fördelning av resurser och möjligheter* är t.ex. ofta starkt kopplad till *svaga institutioner* respektive *utveckling av välfärdsstat och offentlig resursmobilisering*, men i remissen placeras det första området långt ifrån de två senare. På samma sätt skulle *arbetslöshet, en låg grad av formell sysselsättning, osäkra anställningsförhållande, låg produktivitet och undermåliga arbetsvillkor* kunna placeras i anslutning till *ökande handel och direktinvesteringar*.

Avsnitt 3 "Perspektiv i det svenska utvecklingssamarbetet"

Vi välkomnar att utvecklingssamarbetet föreslås ta sin utgångspunkt i både *fattiga människors perspektiv på utveckling* och *rättighetsperspektivet*. Det är enligt vår mening, oaktat en mångdimensionell syn på fattigdom, dock inte nödvändigt att motivera främjandet av mänskliga rättigheter med att detta utgör ett led i fattigdomsbekämpning – en sådan för Sverige viktig fråga borde kunna stå på egna ben. Därtill riskerar det att ge en bild som kan ifrågasättas för flera länder. Vitryssland är t.ex. ett land med väl kända problem v.g. mänskliga rättigheter, men är i dag inte ett land med stor inkomstfattigdom. Att påstå att det svenska biståndet till Vitryssland huvudsakligen motiveras av fattigdomsbekämpning riskerar att bli missvisande. En så bred definition riskerar även att vidga fattigdomsbegreppet bortom gemene mans uppfattning och därmed minska tydligheten i ramverket.

Avsnitt 4 Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

Vi välkomnar starkt de tydliga skrivningarna om *mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer*. Ett par formuleringar bör dock mildras. Detta gäller skrivningarna på sid. 12 "*Barnrättsperspektivet ska genomsyra alla nivåer och alla områden i utvecklingssamarbetet, i enlighet med Barnkonventionen, och lyftas fram i dialog med samarbetsländerna*" och sid. 14 "*Barnets perspektiv och barnets rättigheter ska respekteras och synliggöras före och under varje insats i utvecklingssamarbetet, unga ska inkluderas i genomförande och uppföljning*". Den senare skrivningen ställer krav på att inkludera unga människor i genomförande och uppföljning, vilket inte alltid är tillrådligt eller låter sig göras. I Vitryssland skulle t.ex. personer under 18 år ha svårt att delta i ett projekt om HBTQ-personers rättigheter, då s.k. "propaganda om icke-traditionella familjebildningar" är olaglig om den riktas till minderåriga. I flera länder kan det även antas att projekt om mänskliga rättigheter kan medföra risker för deltagarna. Det är knappast lämpligt att ett svenskt ramverk för utvecklingssamarbete kräver att minderåriga ska utsättas för sådana risker. Även om det tveklöst finns projekt inom vilka barnrättsperspektivet faller sig naturligt måste också nyttan av en sådan mainstreaming inom hela utvecklingssamarbetet vägas mot det faktiska syftet med enskilda insatser.

Vi välkomnar även i stort skrivningarna om *global jämställdhet*. Språket kan dock ibland behöva anpassas för att fånga upp situationen i mer utvecklade länder. Delar av avsnittet förefaller mer applicerbara på konfliktländer eller länder som kännetecknas av regelrätt könsbaserat

förtryck. Ett land som Vitryssland kännetecknas snarare av en kulturellt betingad och bland både kvinnor och män i stort accepterad skillnad i könsroller, som leder till med svenska mått mätt bristande jämställdhet. Vi konstaterar att formuleringen på sid. 17 om att *"Jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter ska kontinuerligt tas upp i dialog med officiella företrädare för länder, internationella organisationer och institutioner samt andra relevanta aktörer. Frågan ska utgöra en central och integrerad del av dialogen..."* tillsammans med barnrättsperspektivet är de enda passagera i policyramverket om att kontinuerligt ta upp en aspekt av mänskliga rättigheter till diskussion. I ett land som Vitryssland utgör kvinnors och flickors rättigheter långt ifrån den mest problematiska aspekten v.g. mänskliga rättigheter.

Vi välkomnar även de för Vitryssland aktuella avsnitten om *miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser, fredliga och inkluderande samhällen, inkluderande ekonomisk utveckling, samt utbildning och forskning.*

Avsnitt 6 Centrala principer och utgångspunkter i svenskt utvecklingsarbete

Vi välkomnar i stort skrivningarna i avsnittet, men konstaterar v.g. formuleringen på sid. 41 att *"Små, strategiska och katalytiska insatser kan ha stor betydelse framför allt när det gäller (...) insatser som stöder omställning till en mer miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling"* att många insatser på miljöområdet i själva verket är omfattande och kostsamma.

Vi stöder även skrivningen på sid. 41 om behovet att regelbundet se över var det svenska utvecklingssamarbetet gör mest nytta, men med tillägget att konsekvens och uthållighet i samarbetet starkt bidrar till möjligheten att uppnå svenska målsättningar och få gehör för ståndpunkter och projekt. Beslut om förändringar av omfattning och inriktning bör fattas med detta i åtanke.

I detta ärende har ambassadör Martin Åberg beslutat. Andre ambassadsekreterare Magnus Sätterberg har varit föredragande.